

Izhaja
vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.
Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu lista „Mir“
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.
Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.
Rokopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.
Rokopisi se ne vračajo. Dopisom
je treba za odgovor priložiti pošto
znamko.

MIR

Velja
za celo leto 4 krone.
Denar naj se pošilja točno
pod napisom:
**Upravništvo lista „Mir“
v Celovcu,**
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Naročnina naj se plačuje
naprej.
Za inzerate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXIX.

Celovec, 1. vinotoka 1910.

Štev. 40.

Grafenauerjevi volilci za obstrukcijo.

Na izredno dobro obiskanem političnem shodu v Podljubelju, dne 25. kimavca t. l., je poročal v „Delavskem domu“ gospod državni in deželni poslanec Grafenauer o delovanju v državnem zboru. Orisal je potrebo obstrukcije slovenskih poslancev in pojasni stališče vlade napram Slovincem. Poročal je, kako na eni strani takorekoč vsiljuje patrijotičnim (!?) avstrijskim Lahom najvišjo šolo, a na drugi strani noče nam Slovincem niti ljudskih šol dati, da ne omenim visoke šole. Poslančevemu poročilu so poslušalci z velikim zanimanjem sledili in izrekli soglasno poslancu Grafenauerju in „Slovenskemu klubu“ z navdušenjem zaupnico s pozivom, da ne odneha z obstrukcijo tako dolgo, dokler vlada naših teženj ne bo upoštevala, oziroma, dokler nam ne bo dala naših pravic. — Predsednik „Katol.-političnega društva“, gosp. dr. Brejc, je poročal o delovanju deželnega zbora in o škodoželjnosti nemških poslancev zoper koroške Slovence. Pojasnil je namen v deželnem zboru zlimanega in od cesarja že sankcioniranega „Landeskulturrata“. Da bi Nemci in nemškutarji naše cvetoče gospodarske organizacije uničili, ustvarili so imenovani „Landeskulturrat“. Ta namen je prozoren, kajti Nemci nas poznajo samo takrat, kadar je treba zvaliti kak škandal, katerega so skuhali sami, na nas Slovence. To se je pokazalo posebno ob slučaju poloma nemške centralkase. Na nas, ki pri tem nemškem podjetju ničesar nimamo opraviti, valijo zdaj svoje grehe. Zaradi tega tudi od omenjenega „Landeskulturrata“ nimamo pričakovati nič dobrega. V tem „kulturnem svetu“ bomo zastopani Slovenci — če bo dobro — izmed 50 do 70 zastopnikov po enem zastopniku. Iz tega se zopet kaže, kako vlada skrbi za koroške Slovence. Zato se je od nekega volilca predlagala resolucija, s katero na shodu navzoči volilci z ogorčenostjo protestirajo zoper osnove „Landeskulturrata“, ker so prepričani, da isti podpore nam Slovincem ne bo delil nepristransko in pravično. Resolucija se je soglasno sprejela. Govoril je gospod pred-

sednik tudi o veliki važnosti ljudskega štetja posebno za nas koroške Slovence. O tej zadevi je govoril tudi preč. gospod Arnuš in povedal, kako se je štel pred 10. leti v Podljubelju. Ko je komisar šel in seštel ljudi, je naštel v Podljubelju samem 20 Nemcev in ker je teh premalo naštel, je moral iti štet še enkrat in — čudili smo se — naštel je drugič 200 Nemcev. Zato je treba, da naši zaupniki obrnejo svojo pozornost na ljudsko štetje in da se ljudstvo o tem dobro pouči. — Ker radi velikega zanimanja in živahnosti navzočih predsednik ni mogel zaključiti shoda takoj, sta gospoda govornika zamudila vlak in sta se morala odpeljati z zadnjim večernim vlakom.

Nemška kultura v zna- menju poboja.

Mariborska „Straža“ je objavila članek, ki zasluži, da ga v celoti podamo cenjenim „Mirovim“ čitateljem, da dobijo zopet nov upogled v hvalisano nemško lutrovsko kulturo, o kateri ima vedno polna usta deželnozborski poslanec, c. kr. gimnazijski profesor in pročodrimovec dr. Angerer. Čitajte in zgrajajte se:

„V Št. Ilju v Slovenskih goricah imajo trije slovenski posestniki svoja posestva v sredi med većinoma nemškimi sosedi. To Nemce silno grize in peče in nešteto krat so že poskušali pregovoriti vrle naše može, da bi jim prodali svoje domačije. Ponujali so jim že velike svote, a naši može so še ostali neomajni. Odklonili so še tako ugodne ponudbe, ker nočejo prepustiti slovenske grude tujcu in ne marajo omogočiti, da bi si Nemec ustvaril na meji nov „Geschlossenes Gebiet“.

To je pa razburilo vse nebrzdane nemške strasti in v sredo, dne 21. septembra zvečer se je zgodil slučaj, ki z bengalično lučjo osvetljuje vse hvalisano obrambno delo „kulturnega“ nemškega naroda. Ta dan je zopet prišlo večje število privandranih Nemcev nad naše može, da bi jih pregovorili k prodaji. Ker niso hoteli o tem ničesar slišati, je Nemcem vzrasel greben in napadli so naše ljudi dejanski. Ker so bili naši v

manjšini, in je eden že starejši mož, se jih niso mogli ubraniti in sta jih dva precej dobila. Razun tega se jim je še grozilo in napadalci so v svoji nečuvnosti pri odhodu celo zapretili: „Posestvo ali smrt!“

Umevno je, da so naši ljudje, ki žive na samem in imajo okrog in okrog samo nemške sosede, vznemirjeni: bojijo se za svoje življenje!

Tako daleč smo že prišli v naši ljubi Avstriji. Ker je človek Slovenec na svoji lastni zemlji, ki je prepojena z njegovim znojem, že ni več življenja in lastnine varen. Človeku se nehote vzbujajo dvomi, če res živi v kulturni državi, ker v njej gospodari nemški „Herrenvolk“. Če se bo še kje kak privandran Nemec hvalil z nemško prosvitljenostjo, povejte mu, da so šentiljska nasilja in tolovajstva najizrazitejši znak nemške probujenosti in omike.

Informirali smo pristojne kroge o teh nečuvnih dogodkih in zahtevali smo potrebno, da se taka barabstva v bodoče preprečijo. Zato prosimo Šentiljčane, naj se pomirijo. Upamo še vedno, da imajo naše oblasti vendar še toliko pravicoljubnosti in dostojnosti v sebi, da bodo ukrenile vse potrebno, da se enkrat za vselej onemogočijo taka dejanska razkrivanja nemške „kulture“. Vendar pa se čutimo dolžne, da tudi še na tem mestu apeliramo na vse merodajne faktorje: Ukrepajte hitro in odločno! Naših ljudi, zlasti na meji, se polašča od dne do dne hujska razburjenost, v našem ljudstvu vse kipi radi nezaslišanih nemških nastopov.

Otvoritev „Slovenskega doma“ dne 8. septembra in z njo združene nemške provokacije so še v živem spominu in sedaj že zopet nov slučaj. Ne odlašajte ničesar in poskrbite za red, mi vam ne moremo za nič več garantirati. Povemo na ves glas: od privandranih lutrovcev se avtohtono slovensko ljudstvo na meji ne bo pustilo komandirati in šikanirati, kaj le še — izzivati in napadati!“

Kdor pospešuje „Mir“, dela za narod!

Podlistek.

Tine in Barigeljc.

Predragi Tine!

Najprej Ti bodi povedano, da si Ti ravno tak lenuh, kakor je v zadnjem času postal Barigeljc, posebno odkar se oba ponašata z dohtarskim klobukom. Priti je moral modrujoč samotar, da je Barigeljca tako daleč spravil, da nam je dal po dolgem času vsaj spet z nekaj vrsticami dokaz, da še živi. Ti se pa še vedno ne ganeš. Menda niti ne veš, kje Barigeljc vse okrog „lafdra“ in svoj dobro rejen trebušček — nek hudomušneš ga je — zadnjič nazval „pokopališče ocvrtih piščancev“ — na ogled postavlja.

Kot gorečega rodoljuba me je bilo sram, da tako slavna možakarja, kot sta bila Ti in Barigeljc, nič več ne storita za zabavo naših zavednih čitateljev „Mira“; in ker je že moja stroka, da marsikaj preiskujem, sem hotel priti tudi na pravi vzrok Barigeljčevi molčečnosti.

Premišljal sem dolgo, kje ga naj poiščem. Prijatelja sva si bila od nekdaj, čeprav bolj na skrivnem, zato sem dobro poznal njegov nos in njegov ukus. Vzajem za nekaj dni potno palico v roko in grem za Barigeljcem.

Ti sam dobro veš, da ga mož rad pocukne, kjer najde dobro kapljico, posebno še, če mu ga nosi kaka okrogla Francka, čeprav ni ravno njegova. Odkar se Barigeljc namreč stara, vedno misli na modri rek svojega že umrlega prijatelja Tomaža, ki je skoraj 80 let vesel in zadovoljen hodil po tej solzni dolini: „Če hočeš star postati, pij dobro vino, bodi dobre volje in glej, da boš vedno malo zaljubljen.“ Mislim sem si, da se mož kod „fajhta“, krenem na Maribor in dobra sreča me pelje v Slovenske gorice.

Med potoma slišim, da si je slavni Barigeljc že mnogo prijateljev pridobil v kraju, ki se zove Sv. Lenart. Če bi bil Sv. Urh, sem si mislil, bi mi bila stvar bolj razumljiva. Toda naj bo že Sv. Lenart v božjem imenu, samo, da se Barigeljc tam dobro ima.

Seveda ni vedel nič o mojem posetu. Zato ga tudi nisem našel doma. Nekaj njegovih znancev mi je reklo, da ga „žajfa“ v nekem vinogradu, kjer je ravno ob trgatvi velika vesela družba zbrana in da ga ni pričakovati pred jutrom nazaj.

Misliš si lahko, s kakšnim „basom“ je drugi dan mene pozdravil, ko sem potrkal na vse zgodaj na njegova vrata. V obraz je bil tako rdeč, da bi bila ta barva zadostovala za vse velikonočne piruhe slovenskega Korotana. Zavzel se je nad mojim prihodom in prva beseda je bila:

„Ej, brate, lušno se tukaj imamo.“ „Seveda, sem rekel, zato nič več ni slišati od Tebe.“

„Boš videl. Danes zvečer greš z menoj k Sv. Antonu. Tam se poje kakor angelčki, ljubi kakor v raju, je in pije, kot v deveti deželi.“

Črez dan je zdravil mačka, uredil najnujnejše opravke, zvečer pa hajd k Sv. Antonu.

To ti je bila pot, dragi Tine. Imela bi hoditi dve uri, hodila sva štiri. Vsakih deset minut sva prišla do hiše z znamenjem gostoljubnosti, v vsaki je smehlajoča mlada Francka pozdravljala Barigeljca in donašala najboljšega vina. In s kakim rešpektom so povsod govorili ž njim! Ej, Barigeljc, sem rekel, dobro si jo pogodil, da si prišel sem v ta blaženo lep kraj, toda pazi na svoje srce, da ga ne izgubiš, kaj bi počela Tvoja prava Francka!

Ne bodi filister, mi odgovori, jaz imam vsakega človeka rad, ki je priazen in ljubezniv z menoj, posebno še, če je ta človek ženskega spola!

In prišla sva k Sv. Antonu. Zbrala se je vsa gospoda, da dostojno sprejme našega Barigeljca. Zastopani so bili vsi stanovi. Duhovščina, vojaščina in posvetna inteligenca, tudi ženska. In kakor se mi je zdelo, se je ta Barigeljca najbolj razveselila. In začel se je pir, vesel in potraten, kot da bi bili res v deveti deželi. Vsem so nam srca vriskala, kot da bi se v ljubavi hotela potopiti in na zadnje, predno je bila polnoč, je dražestna devotka začela pesem, ki mi je ostala za vedno v spominu:

Barka odplavala, dekle zajokala,
sklenila bele je roke in točila je solze!
močila črne je oči, ker jo fantič zapusti.

Koroške novice.

Ekscelenca baron Hein dementuje. Gospod deželni predsednik je v sredo 28. kimavca v deželnem zboru k sklepu seje polemiziral s „Kärntner Tagblattem“, ki je objavil sledečo izjavo g. msgr. Podgorca: „V svobodomiselnih listih je bilo objavljeno poročilo, ki naj da bi ga bil podal jaz pri obnem zboru posojilnih društev minoli četrtki. „Freie Stimmen“ poročajo k temu v sobotni številki, da bi bil izročil jaz poročilo pred zborovanjem nekemu časnikarju. Zadeva je ta: C. kr. deželni predsednik je naročil uredništvu „Klagenfurter Zeitunge“, da se o vprašanju informira. Sklicevaje se na ta nalog se je zgledal pri meni gospod urednik tukajšnjega uradnega lista. V trenutku nisem imel časa, pojasniti vse ustmeno, obljubil sem pa, zadevo skicirati, in naročil gospodu, da pride še enkrat k meni, da mu številke pojasnim ustmeno. Poslal sem skico uredništvu. Menil sem, da je treba storiti to v interesu stvari, ker je v sovraženem boju nasprotnih strank gotovo želeli, da v tako perečem vprašanju tudi uradni list poroča nepristransko. Gospod urednik uradnega lista pa ni prišel po nadaljna pojasnila in je poročilo brez moje vednosti poslal svobodomiselnim listom. Z odličnim spoštovanjem Valentin Podgorc.“ Z ozirom na to poročilo je excelenca baron Hein izjavil, da uredništvu „Klagenfurter Zeitunge“ ni dal naloge informirati se pri gosp. msgr. Podgorcu, ker je vendar g. msgr. sam prostovoljno prišel k njemu osebno informirati ga in da torej dotične skice ni poslalo svobodomiselnim listom uredništvu „Klagenfurter Zeitunge“. — Tem besedam excelenca gospoda deželnega predsednika nasproti izjavljam resnici na ljubo podpisani sledeče: Po prvi seji tega zasedanja deželnega zbora me je v deželnem dvorcu kot osebnega znanca g. msgr. Podgorca prosil g. urednik uradne „Klagenfurter Zeitung“, bi mi li ne bilo mogoče pri g. msgr. posredovati, da dobi pristop k obnem zboru centralne blagajne, češ, da je deželni vladi mnogo na tem, da dobi objektivno poročilo in da mu je deželna vlada dala nalog, da preskrbi tako objektivno poročilo. Izjavil sem, da z zadevo nisem prav v nobeni zvezi, vsled česar ne morem dati nobenega zagotovila; pač pa hočem, če želi, iz uljudnosti posredovati pri g. msgr. Podgorcu in o uspehu telefonično poročati, kar sem tudi izpolnil. To je pribita resnica! Za nadaljna izvajanja na podlagi tega dejstva pa nimam nobenega povoda! *Franc Smodej.*

Zaupanje do naših slovenskih posojilnic raste zopet od dne do dne, tembolj pa, odkar smo našim škodoželjnim nemškutarskim nasprotnikom zamašili popolnoma usta, dokazavši, da z nesrečo, v katero je prišla nemška centralkasa, Slovenci in naši zavodi nismo niti v najmanjši zvezi. Znano je, kak vrišč so zagnali nasprotniki, hoteč se okoristiti in zamašiti razne praznote v svojih blagajnah na račun našega slovenskega denarja in naših poštenih slovenskih posojilnic. Zares so se tupatam pustili nekateri lahkoverni ljudje zbegati od nasprotniškega hujškanja ter so vzdigovali vloge iz posojilnic, s čimer pa so si čisto po nepotrebnem napravili

dvakratno škodo in izgubili po dva meseca na obrestih. Sedaj pa se je, kakor rečeno, hvala Bogu, stvar zopet plegla in vse tiste zbegane in ostrašene stranke začenjajo prinašati denar nazaj v naše slovenske posojilnice, ker so se prepričale, da je isti tam najbolj varno naložen in da upravljajo slovenske posojilnice sami ugledni možje odborniki, ki uživajo med ljudstvom neomajano zaupanje. Na lastna ušesa smo slišali, ko so prihajali ljudje, tam v bližini Beljaka na jezikovni meji v posojilnico, pa so se kesali, da so se pustili zapeljati od nemškutarskih agitatorjev in hujškačev in so obetali, da ne bodo šli nikoli več takim brezvestnim ljudem na limanice. Da, celo nasprotno so dosegli podpihovanci, kajti iz zanesljivih virov vemo, da naši ljudje vzdigujejo sedaj povsod tam, kjer obstojajo tudi nasprotniške nemške posojilnice, osnovane proti našim zavodom, denar iz teh in ga prinašajo v slovenske posojilnice, kamor edino tudi spada. In tako je prav! Nasprotnikom prav iz srca privoščimo tak uspeh, katerega si brez dvombe niso želeli; saj pa istega tudi niso pričakovali. Dan poslednjega obračuna ž njimi pa bo še le prišel in ko bomo govorili mi zadnjo besedo, se nasprotniki ne bodo imeli vzroka smejeti.

„Freie Stimmen“ — krivoverski list. Da so nasprotni listi: „Freie Stimmen“, „A. Bauernzeitung“, „Stajerc“ itd. popolnoma brezbožni, proticerkveni in protiverski listi, to že davno vsak pameten in prepričan katoličan ve. Da pa vlada po teh časopisih tudi **krivoverski** duh, to so dokazale „Freie Stimmen“ z dne 19. septembra t. l. v št. 109. Tam beremo na str. 3 v članku: „Das Papstum rüstet“ (papeštvo se oborožuje) sledeči stavek: „den man kann ein guter Christ sein, d. h. im Sinne der Lehren des Evangeliums leben, ohne sich zu einer bestimmten Confession zu bekennen“ (to se pravi: lahko je kdo dober kristjan, t. j. da po nauku evangelija živi, ne da bi se spoznaval h kakemu gotovemu veroizpovedanju). Torej po nauku tega lista za človeka ni potrebno, da bi bil katoličan, vendar more biti dober kristjan! Če ni treba biti pri kakem veroizpovedanju, zakaj pa je potem urednik „Freie Stimmen“ izstopil iz katoliške vere in pristopil k protestantizmu (lutriš veri)? Zakaj pa se ni prijavil kot brezverec? Kot brezverec bi vsaj ne bil pri nobenem veroizpovedanju, in bi bil kljub temu „dober kristjan“! Zakaj pa potem „Freie Stimmen“ in „Bauernzeitung“ vedno naznanjajo protestantovsko božjo službo po raznih nemških krajih? Saj po nauku „Freie Stimmen“ ni treba biti pri nobeni veri! In take liste, ki vsled takih krivoverskih naukov spadajo na indeks, berejo katoličani, berejo in naročujejo katoliški slovenski kmetje! Kam smo prišli? Kdor naročuje omenjene časopise, tak razdira katoliško vero in podpira protestantizem, in to je greh. Proč s protikatoliškimi in krivoverskimi časopisi!

Za zabavo in smeh. Koroški liberalci so preleni, da bi šli med ljudstvo, pa tudi zmožnosti nimajo, da bi vodili samostojno kako politično stranko; a vladali bi strašansko radi. Zato čujte in strmite! V „Slov. Narodu“ je neki „Rožan“

stavil predlog; da naj sedanje politično vodstvo koroških Slovencev odstopi in prepusti za nekaj let vodstvo slovenske stranke liberalcem, kojih program da je samo slovenska trikolora. Če se to ne zgodi, zatrjuje kunštni Rožan, bo koroško slovenstvo — pokopano! Torej za par let vsaj bi se liberalci radi vsedli na političnega konjička; samo za nekaj let, ker itak vedo, da bi politiko že v nekaj letih tako zavzeli, da bi morali priti ti preklicani klerikalci, da bi jo zopet potegnili iz blata, ako bi tedaj koroško slovenstvo morda ne bilo po liberalcih — že pokopano! Kako naivno! Kakor da bi bili koroški Slovenci tako nerazsodni, da bi se dali voditi danes od katoliškonarodnih mož, jutri pa bi bili zadovoljni z onimi, ki so nasprotniki katoliškonarodne politike! Ali kunštni Rožan ne ve, da je politika sedanje slovenske stranke narodova politika, ki je ne dela en ali drug mož, ampak da je politika koroških Slovencev, začrtana in vsako leto potrjena od najboljših narodnjakov iz vseh delov slovenskega Korotana?! Taka želja koroških liberalcev za služi patent!

„Moderna realka“ je celovška realka. Djaki tega zavoda menjajejo vero kakor obleko, ne da bi se zato ravnateljstvo kaj zmenilo. Minoli teden so naznanili izstop iz katoliške cerkve štirje realci: Pavel Schussmann, 6. razred, 18 let star, Karol Krainer, 7. razred, 18 let star (sin celovškega čevljarja Krainerja), Franc Hriberšek, 7. razred, 18 let star (sin pokojnega blagega učitelja Hriberškega) in Oton Hammer, 4. razred, 17 let star.

Pozor pred sleparjem! Znani slepar Franc Filip, rojen iz Bistrice pri Pliberku, hodi po Podjurski dolini in pobira milodare za „Usmiljene brate v Št. Vidu“ in za „Marijanišče“. Kaj dela orožništvo, da ga ne pobere?

Na trebušnem legarju je umrl v celovški vojaški bolnišnici 22letni dragonec 5. dragonskega polka iz Slov. Bistrice, Ivan Lazar. Zbolel je, ker je pri zadnjih vojaških vajah jedel nezrelo sadje.

Pred celovško poroto se je zagovarjala dnarica Magdalena Prucha iz Beljaka, ker je ogoljufala južno železnico za 2033 K 40 vin. Po smrti svoje matere, udove po železniškem čuvaju Tomažu Prucha, se je izdala za svojo mater in z njenim podpisom vzdigovala mesečno tdivnino. To je opravljala od 1. sušca l. 1899 do konca aprila t. l. Obsojena je bila na osem mesecev ječe.

Nastop vojaške službe. V začetku oktobra gredo k vojakom: K pešpolku št. 17 40 vojaških novincev 8. oktobra, k lovskemu pešpolku št. 19 150 novincev 12. oktobra in k lovskemu bataljonu št. 8 3. oktobra 80 nadomestnih rezervistov in 8. oktobra 150 vojaških novincev.

Odlikovani šolski vrtnarji. Po sklepu c. kr. kmetijske družbe za Koroško so bili odlikovani na slovenskem koroškem ozemlju sledeči gg. učitelji kot šolski vrtnarji: Jak. Kovačič v Sent-Primožu v Podjuni, K. Gičtaler na Brnci, Aleš Tarman v Bistrici na Zili, Val. Kovač na Strmcu in Franc Maklin v Škocijanu v Podjuni. Prejeli so darila po K 40.— Skupno se je razdelilo v ta namen 910 kron 23 učiteljem in krajnim šolskim svetom.

Pel je gospod kaplan, pel gospod stotnik, pel gospod učitelj, pel Barigeljc in pel sem jaz, pozabili smo za trenotek na bridkost življenja in se udali sladkobi slovenske narodne pesmi in slovenske vinske kapljice.

Lepemu večeru je sledilo krasno nedeljsko jutro, gledali smo daleč doli na ogrska tla, občudovali lepoto Slovenskih gor, prijaznost ondotnega ljudstva in se v bratskih objemih ločili.

„Kaj praviš k mojemu kraljestvu?“ vpraša Barigeljc medpotoma.

„Divim se in skoraj zavidam Te.“

„Pa ni vsak dan tako. Tudi Tvoja prisotnost je mnogo k zabavi pripomogla.“

„Morda. Toda na Koroškem bi taki večeri bili le težko mogoči.“

„Zato pa se mi je ta kraj tako priljubil, da sem skoraj že na Korotan pozabil.“

„Umevno, a neodpustno. Mi težko pogrešamo Tvojo šaljivost, dovtipnost in zabavnost. Zato se pa le spet kmalu oglasi.“

Med tem sva dospela v Sv. Lenart. Komaj pridrdra voz — ker je bila nedelja, sva se z Barigeljcem vozila — skozi prvo ulico trga, nama že namigne prijazna gospodinja, naj vstopiva.

„Pripravila sem za gospoda kosilo, upam, da vabilo sprejmeta.“

Kar osupnil sem nad vrlinami znancev našega Barigeljca. Nikdo ni vedel, kedaj se vrneva v Sv. Lenart, in vendar je bilo v trenutku, ko sva prišla tja, že bogato kosilo za naju pripravljeno, seveda od prijateljice Barigeljca. Miza se je šibila pod dobrotami v jestvinah in pijači in zopet smo bili dobre in židane volje.

Dragi prijatelj! Vidim, da se Ti dobro godi, opažam pa tudi, da Tvoja postava vedno bolj okrogla postaja. Tvoji tukajšnji prijatelji Te preveč pitajo. Bolj ko boš debel, bolj boš len in manj bo imel naš narod od Tebe. Poslušaj moj svet. Avgusta meseca si vzemi malo prostega časa, romaj na Koroško in iz Jezerskega, kjer si še vsem v dobrem spominu, bova napravljala izlete v Savinjske planine. Jedla bova malo, pila samo vodo. Zgubil boš nekaj kil, in pridobil boš zopet veselje do pisanja. Obljubi mi, da prideš. Pridem.

In prišel je. O tem, kako sva hodila z Barigeljcem po Savinjskih planinah, Ti pišem, dragi Tine, drugokrat. Za danes sem Ti samo pojasnil vzroke, zakaj je Barigeljc tako malobeseden postal. Glej, da se tudi Ti malo zanj pobrigaš, kakor sem se jaz, da nam same debelosti ne zbolijo. Srčno Te pozdravlja Tvoj

Jože.

Slovenci v Sveti deželi.

Naj viharja moč razsaja,
hraste cepi, skale maja,
pahe zemlje naj zdrobi;
vendar kakor siva skala
sred viharja trdno stala
večna bo Slovencev čast!
Virk.

Dunajski „Vaterland“ je objavil iz Jeruzalema v podlistku zelo laskavo poročilo o prvem romanju Slovencev v Sveto deželo, ki slove:

Dne 7. kimavca je imelo med slovesnim zvonjenjem sijonskih zvonov svoj uhod v sveto

mesto 540 romarjev prvega slovenskega narodnega romanja, s knezom in škofom dr. Antonom Bonaventuro Jegličem na čelu, prelatom dr. Kragličem, dr. Prešernom, pisateljem Meškom, o. Melhijorjem Lechnerjem O. F. M. in drugimi. To veliko narodno romanje, pobožno zadržanje pobožnih romarjev, krasno petje je vzbujalo pozornost in občudovanje med prebivalstvom. Nepozabljivo bo gotovo udeležencem slovenskega narodnega romanja neka izredno lepa slovesnost. Dne 10. kimavca je posvetil v mašnika knez in škof dr. Jeglič enega svojih bogoslovnih gojencev, dijakona Franca Šmita iz Bleda, v kapelici avstro-ogrškega zavetišča. V nedeljo, 11. kimavca, na lepi praznik Marijinega imena, se je pomikal dolgi sprevod 540 romarjev med molitvijo in petjem skoz mesto na sveto goro Sijon k cerkvi benediktincev „Dormitio B. M. V.“, na mesto, kjer je Mati božja umrla blažene smrti. Tukaj na tem presvetem mestu, v bližini jedilnice, kjer je božji Zveličar postavil najsvetejši zakrament in mašništvo in kjer je prišel na binkoštno nedeljo nad apostole sv. Duh, je opravil novomašnik svojo prvo daritev. Knez in škof dr. Jeglič je asistiral s prestola. Urednik Kalan iz Ljubljane je pridigoval. Pevci in pevke izmed romarjev so na vzoren način oskrbeli petje na koru. Benediktinci so porabili ves trud, da so oskrbeli krasno novo cerkev in jo ovenčali. Po slovesni novi maši je opravil slovesno božjo službo knez in škof dr. Jeglič v proslavo 13. obletnice svojega škofovskega posvečevanja. — 15. kimavca je bil v cerkvi sv. groba z običajnimi ceremonijami odlikovan z vitežkim redom svetega groba veleposetnik Šenk

Zadnji „Štajerci“ objavlja sledečo smešnico: „Kakšna razlika je med sv. Jožefom in monsignorom Weissom?“ — Odgovor: „Ko je sv. Jožef pobegnil, vzel je osla s seboj; ko je pa monsignor Weiss pobegnil, pustil je svoje osle doma.“ Mi pa, pametni Slovenci, še več vemo; tisti osli so bežali k „Štajercu“ in zdaj tam rigajo. Capito!

Linhart na sodnem stolu. Linhart se je vsedel na sodni stol! Kdo se ne smeji! Tisti Linhart, o katerem je pisal leta 1907 „Mir“ sledeče: Kdo pa je Linhart? „Linhart je urednik ptujske „giftne krote“ — „Štajerca“. Prej je bil Nemec, potem slovenski socialni demokrat, sedaj je „tajčfortšritlih Slovenec“. Socialdemokratski list „Arbeiterville“ ga je imenoval: „Zaradi raznih tatvin in poneverjenj iz slovenske socialno-demokratske stranke vun vrženo, zaradi suma, da je zakrivilo zločin požiga, zaprto in v Ljubljano odvedeno, pa zaradi pomanjkanja zadostnih dokazov zopet izpuščeno in v obrambo nemštva v Ptuj pozvano človeče.“ Zares čuditi se moramo temu poštenjaku Linhartu, ki zdaj tako samozavestno stopa in kar z obema rokama meče kamenje na naše narodnjake. V zadnji številki namiguje — seveda samo med vrstami, kakor da bi g. Arnuš poneverjeval posojilniški denar. No, no, Korlček, mi poznamo g. Arnuša, pa tudi Korlčka in vemo, da Podljubelj niso Trbovlje, posojilnica ne socialdemokratska kasa, Arnuš ne Linhart. G. Arnuš se počuti med „svojimi sociji“ zelo dobro in se mu ni treba bati, da bi ga iztirali kakor so svoj čas pognali socialni demokratje Korlčka iz Trbovelj! Če treba, bomo o tem zelo natančno poročali, da bodo ljudje spoznali sodnika na „Štajerčevem“ sodnem stolu!

Odpad od vere. Iz sv. katoliške cerkve k protestantizmu je prestopil 16. septembra t. l. l. 1892 rojeni učenec VI. razreda realke Canaval.

Iredentovec Ferluga, ki je stal tri dni pred celovsko poroto in je bil obdolžen veleizdaje, je bil oproščen.

Stavbni oder se podrl — dva ubil. V torek 27. kimavca se je popoldne proti polpeti uri zgodila velika nesreča. Pri strojno-obrtni strokovni šoli je zidal stavbeni mojster Miklin tretje nadstropje. Oder pa se je podrl in se sesul z opeko na dva delavca, ki sta bila pri priči mrtva. Tretji je zelo nevarno poškodovan. Eden ponesrečenec je Šimen Hafner iz St. Petra pri Celovcu, ki zapušča vdovo in štiri otroke, rodem Slovenec; drugi je Lah Giovanni Gramauer. Na lice mesta ste došli takoj policijska in sodna komisija.

Alkohol v Rožu. Če gre dandanes človek po naših vaseh v Rožu, vidi napise gostilna. In malo da ne skoraj s samimi nemškimi napisi. In kaj se dela po teh goslinah dan na dan in posebno pa še v nedeljah? Iz sob se sliši divje vpitje in hrup. Iz keglišč pa kletev fantov, ki bi spadali še pod okrilje mater. A v cerkvi pri popoldanskih božjih službah jih pa iščeš zastoj. In kdo je temu kriv!?! V prvi vrsti starši, in drugič osebe, ki bi imele gledati najbolj na to, in se drugače včasih štejejo še med nekake voditelje in reditelje ljudstva. V neki še ne tako zelo pokvarjeni fari, kjer že dalj časa obstoji proti-

iz Jezerskega na Koroškem. — Danes (16. kimavca) zapustijo slovenski romarji Jeruzalem, peljejo se v dveh posebnih vlakih v Jaffo, da od tod nastopijo vožnjo z romarsko ladjo „Tyrolia“ pot v domovino.

S slovenskimi romarji se poslavlja iz Jeruzalema tudi prelat dr. Martin Ehrlich, da se povrne v domovino v Celovec kot profesor bogoslovja. Osem in pol leta je bil prelat dr. Ehrlich avstroogrskemu zavetišču podvodja in potem vodja. Pod njegovim zaslužnim vodstvom je bila predelana kapelica zavetišča v pravo dragoceno skatljico, ki ji ni para v Jeruzalemu. Ravno tako vzbuja zakristija, ki jo je dovršil po načrtih vlč. o. Mavricij O. S. B. z gore Sijon, občudovanje vseh obiskovalcev. Pa tudi za olepšanje, izboljšanje in v korist hiše je mnogo storil, zlasti s sezidanjem vodnjaka v velikem slogu, kar je tukaj zelo važno. Zaradi mnogih zaslug ga je imenoval sv. Oče za papeževga hišnega prelata in Njega Veličanstvo cesar naš ga je odlikoval z viteškim križcem Franc Jožefovega reda.

Vsi obiskovalci avstroogrškega zavetišča so našli v blagem prelatsu in vodji dr. Ehrlichu ljubeznivega, vedno za pomoč pripravljenega prijatelja in svetovalca in razumnega, skušenega vodnika na svetih mestih. Kako priljubljen je bil poslavljajoči se vodja v Jeruzalemu, se je pokazalo zlasti ob odhodnici. Pomožni škof jeruzalemski, msgr. Piccardo, je izrekel v zadnjem trenutku svoje obžalovanje, da je zaradi sprejema francoskih romarjev zadržan. Konzul vitez pl. Zefarović je slavil poslavljajočega se vodjo v gorkoobčutenih besedah in se mu je v imenu

alkoholno gibanje, deluje oseba, ki bi imela že radi svojega stanu podpirati protialkoholno gibanje, pa s svojimi naravnost slabimi zgledi še naravnost pobija. V tem mora vsak le malo izobražen človek spoznati, da je „alkohol“ našemu ljudstvu največji škodljivec, česar pa omenjena oseba kljub svoji inteligenci ne ve. In tako se dogajajo včasih slučajji, ki so zelo v pohujšanje mladini. Tako se je tudi nek večer pripetilo, da je šla ta oseba, s precejšnjim alkoholom v glavi, v družbi z nekimi zagrizenimi socialnimi demokrati proti domu. In srečal je tri „katoliško-narodne“ fante, in se obrnil proti njim, in zaklical „Wir seim'r auch Socialdemokraten“. Toliko za danes v premišljevanje, in če ne bo zadostovalo, se bomo pa oglasili na drugem mestu. Saj gradiva je dosti. *Eden, ki ga je že sram.*

Velikovec. (Kdo se da slepiti.) Kako smo že zadnjič dokazali, nismo v Velikovcu veliko čutili o kakem runu na našo posojilnico. Eno resnico pa, ki smo jo pri tej priliki z natančnim opazovanjem dognali, moramo javiti slovenskemu svetu; in ta je, da nobeden izobražen vlagatelj ni niti najmanj dvomil o varnosti svojih vlog in jih nihče od teh ni dvigoval. Ki so se dali od nasprotnikov nafarbati, so bili vsi le nezavedni vlagatelji. V tem slučaju smo spoznali pravo moč izobrazbe. Če bi naši ljudje vsi bili zadosti izobraženi, potem mora nasprotnikom odklenkati. Po izobrazbi k pameti!

Škocijan v Podjuni. (Razno.) Zadnje kvartno nedeljo je došlo k običajnemu cerkvenemu shodu obilo ljudstva. Pri cerkvenem opravilu je pomagal novomašnik g. Iv. Starc. — Popoldne istega dne se je ustanovila ob veliki udeležbi „pri Voglu“ podružnica kmetijske družbe za Šent-Vid (rikarsko občino). Govorila sta gg. potovalni učitelj Šumi in župnik Poljanec. Načelnikom je izvoljen vrli posestnik J. Butej pd. Rotar v Št. Vidu. — Na dan sv. Kozma in Damijana je bilo v Dobrlivasi premiranje bikov. I. darilo je dobil pd. Knezov v Štebnu, II. Mičejev v Spod. Podgradu, III. Škodnikov v Straživasi. — Strašna nesreča se je dogodila v noči na 28. sept. Službojočega pomožnega železniškega čuvaja, Janeza Blasutič je zagrabil polnočni brzovlak ter ga pobil. Vlekel ga je kakih 10 metrov naprej ter ga zatlačil vsled hudega odpaha v stranski jarek. Ponesrečenec je pokopan v Kamenu, kjer je stanoval. Sodi se, da je bil k vlaku nekoliko kasen ter je hotel še pred dirajočim vlakom priti na drugo stran tira, kjer bi moral stati v smislu predpisov — pa ga je prej dohitela žalostna osoda. Zdrabilo mu je eno roko in eno nogo. Poleg njega se je našla raztaknjena, pa popolnoma nepokvarjena službena svetilka. Prejšnji popoldan je bil še izredno dobre volje in se je ponovno spominjal svojega zaslužka, ki ga je prejel prav tisto jutro. Zelo rad je prebiral „Mir“ in slovenske povesti. Zapušča ženo-vdovo in več otrok. N. p. v m.!

Prevalje. (Mesečno zborovanje slov. kat. delavskega društva.) Navzlic Brinjevi gori nabralo se je zadnje nedeljo, dne 25. t. m., vendar precejšnje število naših vrlih delavcev na mesečnem zborovanju. Pozdravil je zborovalce

vlade zahvalil za njegovo zaslužno delovanje. Ravno tako so se ga častno spominjali v govorih sloveči raziskovalec Sv. dežele kanonik dr. Mommer kot zastopnik patrijarhata, prior dr. Hönigmann iz Tantura, vodja nemškega zavetišča sv. Pavla, lazarist o. Schmitz, o. Luigi O. F. M., predstojnik Case Nuove, superior o. Ciril O. S. B. z gore Sijonske, apostolski misijonar o. Albert O. F. M., raziskovalec votlin in grobov dr. Karge, profesor dr. Zoré, ravnatelj dr. Dangelmajer in drugi. Z obžalovanjem in žalostjo vidijo nasledniki v vodstvu zavetišča kakor mnogobrojni prijatelji poslavljati se izredno zmožnega in priljubljenega vodjo. Ž njim zapušča mesto Jeruzalem po polletnem bivanju v Sv. deželi tudi njegova sestra Mara Ehrlichova. Na kolodvoru so menjavali v slovo zadnje pozdrave; ni pa jih bilo malo, ki so spremljali preč. g. prelata do Jaffe. Njegov spomin bo tukaj vedno v spominu. Za naslednika na njegovo mesto kot vodja je bil imenovan g. Leop. Dangelmajer, duhovnik nadškofije v Granu in za podvodjo dr. Jakob André, duhovnik nadškofije solnograške.

Smešnice.

Prijatelj (80letnemu bogatunu): „Kako se Vam godi? Ali Vas še veseli življenje?“

Starček: „Pravzaprav ne; ker pa sorodnike jezi, da še živim, me pa le veseli.“

Gospa: „Rezika, kako se predrznete, na glavo postaviti moj klobuk?“

Dekla: „Hotela sem le pomeriti, če imam tudi jaz tako debelo glavo, kakor Vi.“

predsednik društva, g. Žak. Potem pa je nastopil, od tamburašev in zborovalcev živahno pozdravljen, naš novi g. kaplan Franjo Vastel, ki je razpravljaval v izvrstnem svojem govoru zelo poljudno o sedanji draginji in njenih vzrokih. Videli smo, da ni kmet tisti, ki povzroča draginjo, ampak da je to čisto nekdo drugi. Kdo torej dela draginjo? V prvi vrsti (pri nas posebno) gosпода, ki pokupuje posestva ter potem na različne načine škoduje osobito živinoreji in kmetijstvu sploh. Nadaljnji krivci pa so mesarji in prekupci, različni mešetarji in podjetniki, kateri si kujejo denar na račun kmetov na eni strani in pa na račun delavcev, oziroma odjemalcev na drugi strani. Na ta način je mogoče, da mora kmet svoje pridelke ceno prodati — delavec, oziroma odjemalec sploh jih mora pa drago plačati in dobiček gre v žep prekupcev. Slišali smo tudi, kako bi se moglo temu odpomagati, če bi imele naše občine kaj srca za reveže, za kmete in delavce! Dalje bi morala i država skrbeti za to, da se pospešuje živinoreja in pa šole naj bi se vendar enkrat uredile tako, da bi se otrokom vcepljala tudi ljubezen do domače grude, da bi ne bežalo vse v mesta, kajti kako naj sedaj prospevajo kmečka gospodarstva, ko pa kmet ne more dobiti poslov! Socialni demokrati naj trobijo kar hočejo — mi sedaj vemo, odkod pride draginja, vemo, da je kmet pri tem najnedolžnejša stvar! — Za zabavni del so izborna skrbeli tamburaši. Hvala jim! Srčna hvala tudi g. govorniku za njegov poučen govor! Prihodnjič pa upamo, da bo še več ljudi — torej na svidenje pri prihodnjem mesečnem zborovanju!

Korte. (Žegnanje in zima.) Prvo naše „žegnanje“ smo obhajali 10. julija, drugo pa za voljo popravljanja cerkve preložili od avgusta na 18. september. V cerkvi sta v proštem imenu opravila domača gospoda. Bog pa nam je dal krasen dan, prostorna naša cerkev je bila polna ljudi z Jezerskega, Obirskega, Kaple in Sel. Leti bodo cerkev v celi lepoti gledali pač še le drugo leto, ker še dekoracija ni končana. Žalibog je dan pozneje začel pihati veter, ki nam je prinesel na Matevževu sneg. Najvišje vrhove (Obirja in Košute) in skale smo že parkrat videli po letu bele, sedaj pa je segel sneg doli v dolino in lomil sadno drevje ter pokril približno polovico vsega žita, ker le nekaj je bilo že spravljenega, najvišji kmet na pr. je do malega imel še vse žito nepožeto. Oves je uničen. Pri Spodnjem Jezeru sneg ni segel do polja, pač pa pri Zgoranjem Jezeru celo do hiš. V dveh dneh je sneg izginil; upamo še lepó jesen.

Bistrica v Rožu. (Smrtna kosa.) V sredo, dne 21. septembra t. l., je nagloma umrl ravnatelj in vodja tukajšnje tovarne kranjske industrijske družbe gosp. Tillmann Faust. Zadela ga je srčna kap. Pokojni je bil tudi župan in posebno znan po svojem nastopanju proti štrajkujočim delavcem leta 1908. N. p. v m.!

Dobrlavas. (Društven shod), ki se je vršil zadnje nedeljo, dne 25. kimavca, je bil povoljno obiskan. Večinoma so bili navzoči člani društva. Govornik je podal poslušalcem v kratkih obrih nekaj zanimivejših novic iz zadnjega časa, kakor zadevo centralne kase, jeruzalemsko romanje Slovencev, železniško nesrečo pri Rottenmannu itd. in pozval na koncu, govorec o naši narodni obrambi. Zborovalce, naj delajo za razširjenje našega lista „Mir“ in naj povsod rabijo le vžigalice „za obmejne Slovence“. Igra „Zamorec“, ki je bila napovedana, se zaradi obolelega enega igralca ni mogla vršiti in se bo zaradi tega uprizorila pri prihodnjem društvenem zborovanju. Po zborovanju je društveni odbor v prostorih gostilne gosp. Vedenika vzel slovo od društvenega podtajnika Jak. Lužnika, ki je svojo nalogo kot član in odbornik vedno marljivo v čast in napredek društva izpolnjeval, ki pa je moral zdaj za nekaj časa nas zapustiti in iti služiti cesarju. Bog mu daj v cesarski službi obilo sreče, da se ob njenem koncu zopet zdrav in čil povrne v naše vrste!

Jezersko. (Obisk.) V četrtek, dne 22. t. m., so nas obiskali Makekov gospod, č. g. Franjo Šenk, sedaj kaplan v Črni, ko so se vračali z jeruzalemskega romanja, katerega so se udeležili skupno s svojim očetom, g. Makekom. Četudi zmurjeni od dolgega pota po vročih krajih, se niso zbal nobenega truda in so prišli po dveurnem odmoru zvečer ob pol 8. uri v kazinski salon med svoje drage Jezerjane in Jezerjanke, katerih se je zbralo nad 120; prišlo bi jih bilo še več, ko bi se bilo moglo zadnji popoldan obvestiti celo dolino. V svojem, nad poldru uro trajajočem govoru so nam opisali priprsto a živo vse zanimivosti Svete dežele, navade in vero tamošnjih prebivalcev ter dogodjaje slovenskih romarjev na potovanju. Jezerjani smo č. g. Šenku iz srca hvaležni za njih zabaven in poučen govor. Veseli in zadovoljni smo se vračali zvečer domov,

le Grofičeva Meta je pozneje dejala: „Oh, oh, škoda, da jih nisem pobarala, kaj neki so v svetih krajih jedli.“

Vogrče. (Shod.) Na mesečnem shodu našega izobraževalnega društva dne 25. septembra, ki je bil dobro obiskan, je predaval g. bogoslovec Vaypotič o razmerju vzhodne grške cerkve do zapadne rimsko-krtoliške. Govoril je o razvoju in vzrokih razkola, o poizkusih za zedinjenje nekdanj in sedaj in koliko je upanja za združitev. Vnemal nas je tudi za bratovščino apostolstva sv. Cirila in Metoda. Velezanimivemu govoru sledila je živahna pohvala. Na to nam je gospod Brenner iz Blata poročal v nad uro trajajočem govoru o letošnjem podučnem potovanju Slovencev po Švici, katerega se je tudi on udeležil. Z velikim zanimanjem so sledili kmetje izvajanjem mladega, spretnega govornika, navadnega kmetkega fanta, ki jim je v živih barvah slikal lepoto švicarskih planin in jasno predočeval vzorno in dovršeno življenje te dežele. Bog daj, da bi ta govor imel kaj vpliva na povzdigo naše tako zaostale domače živinoreje!

Darovi.

Za podljubeljski „Delavski dom“:

520. Greg. Rožman, namesto venca na grob	
č. g. dekana Ogriza	K 5.—
521. Ivan Lubej, župnik Jezersko	2.—
— Franc Cerar, Domžale	2.—
522—523. Dr. Josip Gruden, Ljubljana	10.—
524—525. G. Mikuš, Ljubljana	10.—

Društveno gibanje.

Št. Tomaž. Kat. slov. izobraževalno društvo „Edinost“ v Št. Tomažu pri Celovcu priredi v nedeljo, dne 16. oktobra 1910, popoldne po blagoslovu ob 2. uri v društvenih prostorih: a) mesečno zborovanje, b) lepo igro „Najdena hči“ s petjem! Igra se bo še ponavljala dne 23. oktobra. Vstopnina za ude 20 vinarjev, za neude 30 vinarjev. K obilni udeležbi vabi odbor.

Prevalje. Naše slov. izobraževalno društvo priredi poučno zborovanje v nedeljo, dne 9. oktobra, popoldne po blagoslovu pri Šteklju. Med drugim bo govoril č. g. kaplan iz Črne o potovanju v Sveto deželo. Č. g. kaplan je ravno kar prišel iz Jeruzalema in je tako prijazen, da hoče tudi nam kaj lepega povedati o tem. To bo tako zanimivo, da tega govora pač nihče ne bo hotel zamuditi! Kaj takega se sliši malokdaj! Za zabavo bodo skrbeli seveda tamburaši! Torej, pridite vsi — ne bo vam žal!

Politične vesti.

Centralna blagajna v deželni zboru.

Že v prvi seji tega zasedanja vloženi predlog poslanca dr. Waldnerja in tovarišev, ki poziva deželni odbor, da naj natančno poroča o polomu nemške krščansko-socialne centralne blagajne, je prišel na dnevni red v torek 27. kimavca. Občinstvo je pričakovalo zanimivih spopadov in je navalilo na galerijo, da ni bilo dobiti več prostorčka. Toda cela debata, ki se je glede omenjenega poloma razvila, je zopet pokazala, da koroška zbornica z nemškonarodno večino ni ravno na višku. Vsa debata, če izvzamemo dr. Waldnerja, deželnega odbornika Hönlingerja in krščanskega socialca Walcherja, je bila na tako nizkem stališču, medklici nemških nacionalcev včasih tako otročji, da bi se ne smeli v tako resni zadevi slišati — v deželni zbornici. Taki govori, kakor so jih imeli na pr. socialni demokrat Eich, razburjeni professor dr. Angerer ali Grössbauer, bi spadali prej v kako beznico, kjer so vse glave od vina že precej razgrete, nego pa v deželno zbornico. Angerer je rabil skoro same psovke na katoliško duhovščino in krščanske socialce, ki jih je imenoval „slepo čredo“; napadal je strupeno katoliško cerkev in jo — čujte in strmite — delal odgovorno za polom pri nemški krščansko-socialni centralni blagajni. Mož je kar pihal same razburjenosti in ker je rabil psovke, ki ne spadajo v deželni zbor, je dobil od deželnega glavarja ukor. Slovenska poslanca se debate nista udeležila.

Professor dr. Waldner je utemeljeval svoj predlog s tem, da ima zbornica pravico zahtevati, da se ji poroča o polomu natančno, odkrito, jasno, celo resnico; zbornica ima pravico izvedeti, kako se namerava centralno blagajno sanirati, ali bo

dala vlada denar kot darilo ali pa ga bo samo posodila po nižji obrestni meri. Za polom dela odgovorno nemško krščansko-socialno stranko in obžaluje, da bo vsled tega poloma trpelo združništvo sploh, tudi nemškonacionalno.

Poslanec Walcher je izjavil v imenu nemške krščansko-socialne stranke in v imenu duhovščine, da ostro obsojajo postopanje msgr. Weiss in da že prej z njim niso bili zadovoljni, ker je Weiss ravnal samovoljno čisto po svoji volji. To je bil tudi povod, da je Walcher otrese prah s črevljev in šel z Jožefove hiše ven v pastirstvo. O razmerah pri centralni blagajni razen Weissu in Kayserju nobenemu človeku ni bilo znano. Saj še revizorji niso vedeli, kako da stoji, čeravno so imeli upogled v vse številke. Povdarja pa tudi, da ni iskati edinega krivca v Weissu, ampak so tudi v Curihu krivci, kojih žrtev da je Weiss. Če deželni odbor želi pojasnil, jih bo dobil, kolikor bo sploh mogoče dati pojasnil, ker se vsled Weissove odsotnosti niti revizorji ne spoznajo prav. Izjavi tudi, da vlada ne namerava dati kakega darila, ampak da bo vladna pomoč obstala v obliki kreditnega posojila. Pritožuje se čez nemškonacionalno časopisje, ki je poročalo neresnice, pretiravalo in s tem škodovalo. Tako na pr. dosedanja preiskava ni dognala, da bi Weiss bil vzel s seboj le en vinar. Weiss je mogel varati revizorje le, ker je neka nemškonacionalna banka v Celovcu hranila hranilne knjižice, glaseče se na 1¼ milijona, denarja pa v resnici zato ni bilo v dotični banki; kljub temu so bile obresti čisto pravilno vpisane. (Klici: Čujte, čujte! Med nacionalci nastane razburjenje.) Govornik izjavi, da bo nemška duhovščina za vladno posojilo dobra stala, ker brez tega poročstva se centralna blagajna ne da sanirati. Walcherjev govor je napravil v zbornici zelo dober utis.

Deželni odbornik Hönlinger je imenoval Walcherjev govor „eine schlaue Rede“ (prebrisan govor). Politična prijateljja Weiss in Walcher res nista bila, toda Walcherjeva dolžnost bi bila, da bi bil na nevarnosti javnost opozoril; saj so morale biti razmere pri centralni blagajni Walcherju že dve leti sem znane. Izjavlja, da ima gospod Walcher popolnoma prav, ako dvomi, da bo deželni odbor prišel glede poloma popolnoma na jasno; pravi, da med posojilnicami nemških krščanskih socialcev in nemškonacionalcev ni nobene razlike, pač pa je razlika med centralnima blagajnama. Krščansko-socialna „Centralkasse“ ima lep rezervni zaklad, ki so ga rabili za volitve. Napada poslanca Walcherja, da se je prepozno zavzel za sanacijo in hvali gospoda msgr. Podgorca kot dobrega trgovca, ki je znal svoje posojilnice pravočasno rešiti, ki pa se je potem osebno dal centralni kasi pri sanaciji na razpolago.

Poslanec vitez pl. Metnitz se huduje nad Walcherjem, da je omenil Supanovo banko (Walcher je ni imenoval po imenu. Ured.) in pravi, da je škof prosil rajnega Supana za posojilo za trdiko Kayser-Palese v znesku en milijon tristopetdesettisoč kron. Poročstvo za to so prevzeli: škof sam, tancenberški samostan, Jožefovo društvo in centralna blagajna. Trdi, da o hranilnih knjižicah ne more biti govora, ampak kar meni Walcher, so samo kontoizvlečki. Metnitz grozi, da ve še veliko, kar je sedaj zamolčal, da pa bo vse povedal, ker je Walcher napadel Supanovo banko.

Poslanec dr. Angerer „konstatira“, da je centralna blagajna „klerikalno podjetje“, da je „celo podjetje bilo na goljufivi podlagi“ in da je bilo to „klerikalno podjetje ustanovljeno samo za to, da bi deželo politično podjarmili“. Za to da se tudi danes vrši reformacija, ki izzveni v klicu „Proč od Rima!“ Govornik protestira tudi proti temu, da bi se centralna blagajna sanirala z javnim denarjem, ampak zahteva, da poravna zadevo duhovščina in — cerkev.

Socialni demokrat Eich ni povedal ničesar novega, pa tudi ne kaj pametnega. Napadal je — seveda čisto brez potrebe — katoliško cerkev. Menda so mu dali korajže Angerer in drugi nemškonacionalni poslanci, ki tako radi zatrjujejo nasproti kmetom, da so dobri katoličani, v zbornici pa so ploskali, ko je klical Angerer: Proč od Rima! Eich je rekel: Apel dr. Waldnerja, da se mora izvedeti čista in popolna resnica, je nepotrebna, ker je vendar čista in popolna resnica hčerka katoliške cerkve! (Nacionalci se krohočejo.) Toda, kako naj najdejo popolno resnico,

ko pa Weiss ni najti! Na to prebere izjavo socialdemokratske stranke, v kateri se protestira, da bi se sanacija izvršila z javnim denarjem. Govornik se pridruži izvajanjem dr. Angererja in pravi, da ima samo tancenberški samostan milijone premoženja. Poslanec Breitegger hoče dajati duhovnikom „lepe“ nauke, kakor si jih želijo pač nemški nacionalci. Isto skuša tudi poslanec Grössbauer, ki trdi, da duhovniki ne znajo dovolj katekizma, češ, da je v katekizmu vprašanje: „Ne smeš zahtevati denarja svojega bližnjega!“

Posl. Walcher se ponorčuje iz Grössbauerja in konstatira, da je iz vseh govorov zvenelo prikrito veselje nad polomom v krščanski socialni stranki in pa strah, da bi se morda sanacija posrečila in tako obvarovalo ljudi nesreče. Podarja, da bo soodgovornost padla na vse tiste, ki sanacijo ovirajo. Nasproti Metnitzu podarja, da so revizorji sami potrdili, da Supanova banka ni izdala kontoizvlečkov, ampak so bile prave hranilne knjižice. Hudo prime deželnega odbornika, ki se je drznil trditi, da so rezervni zaklad centralne blagajne rabili za volitve, a dokaz je ostal za to — dolžen. Za Walcherjem se oglasita še dr. Artur Lemisch, ki trdi, da je Walcher, ki pri centralni blagajni nikdar ni imel kaj opraviti, ravno toliko kriv kakor Kayser in Weiss. Taka iz trte izvita trditev je pa bila celo že galeriji predebela, da je nekdo zaklical: „Oho!“ Hönlinger je na to tajil, da bi bil trdil, da so rezervni zaklad rabili za volitve. Rekel pa je, kar potrjuje tudi naš stenograf na podlagi svojega stenografskega zapisnika.

6. seja, 28. kimavca. Poslanec dr. Steinwender je utemeljeval svoj predlog, da se naj izločijo na Koroškem se nahajajoči državni gozdovi iz goriškega ravnanstva. Grajal je samovoljnost uradništva. Deželni predsednik je protestiral, češ, da posl. dr. Steinwender podtika gozdarskemu osebju zle namene. Posl. Grafenauer se pridruži posl. Steinwenderju in dokaže z dejstvi, da gozdarski organi ljudstvu v resnici nagajajo. Dr. Waldner poroča vnovič o laških financarjih, ki na mejnih planinah v Zili avstrijsko živino, ki prestopi laško mejo, konfiscirajo in zahtevajo potem zanjo večje svote, kakor je goved vredna. Pritožuje se, da vladni organi ne zastopajo dovolj avstrijskega stališča. Posl. pl. Burger utemeljuje svoj predlog, da se naj dajo nemškim visokošolcem, ki se hočejo naučiti slovenščine in položiti iz nje državni izpit in se zavežejo, da na zahtevo takoj pridejo na Koroško učiti slovenščino, štipendije po 2000 K. Razpis, število in oddaja teh štipendij se prepusti deželni odboru. Burger utemeljuje predlog s trditvijo, da Slovenci zasedajo važna mesta, ker znajo slovenski, slovenski učitelji da ne marajo učiti slovenščine Nemcev, ker se bojijo za svoja mesta. Pravi, da učitelji mučijo učence, ki se hočejo učiti slovenski, zato da izgubijo veselje do uka. Posl. Wieser je hotel raztegniti svoj predlog na učiteljskine, pa je propadel. Predlog se je izročil finančnemu odseku, in ko bo ta poročal o njem, bo zastopal proti temu predlogu gospod posl. Grafenauer stališče naše stranke.

Gospodarske stvari.

Poučno potovanje kranjskih in koroških kmetov v Švico.

(Dalje.)

Po ogledovanju posestva doma povabili so nas na kozarec dobrega vina, ki nam se je zelo prilagel po topli vožnji v železniškem vozu in v zahvalo smo zapeli par slovenskih pesmi, katere so poslušali z veseljem, na to se poslovili še enkrat od prijazne rodbine ter odšli nazaj na postajo Arth-Goldau; tam se vsedemo v vovoz električne zobne železnice, da se odpeljemo na planino Rigi-Kulm. Do sem sta nas spremlja g. Birgi in njegov starejši sin ter obljubila, da drugi dan se drage volje pripeljeta za nami in nam razkažeta svojo živino in umetno narejeno planino. Še en pozdrav prijaznima gospodoma in lepi okolici, pa se je stroj začel premikati z močnim hruščem zobatega kolesa. Vožnja po tej železnici je bila, smem reči, večinoma za vse nekaj novega in jako kratkočasna, kajti strmina kakor bi lezel po strehi, sklepa se lahko že iz tega, ker Rigi-Kulm je visok 1800 metrov. Kako lep je bil razgled nazaj na Arth-Goldau in Curiško jezero s prijazno okolico, tako, da smo se precej zabavali po tej novi

Priporočamo našim gospodinjam pravi :FRANCKOV:
kavni pridatek z tovarniško znamko :kavni mlinček:
iz zagrebške tovarne.

vožnji. Pomikali smo se še precej hitro proti vrhuncu, ter bili vsi nekam veseli, kakor bi naprej vedeli, da doživimo današnji dan še nekaj več, kar bode gotovo ostalo vsakemu sopotniku v živem spominu.

Ko smo na vrhu Rigi-Kulma izstopili iz voza ter se ozrli okrog, rekli je marsikdo: sedaj smo v raj. Začulo se je: Živela Švica! Koliko krasot imaš pred seboj! In res je tukaj kraj občudovanja vreden. Malo mračilo se je že, ko smo v hotelu Felhlin oddali svojo prtljago, kjer smo imeli pozneje večerjo in prenočišče in na to odhiteli takoj zopet ven občudovat to prekrasno naravo. Veličasten razgled na spodaj ležeča jezera, katerih smo našli 7 velikih in gotovo toliko majhnih, potem na tisoče lučic, ki so migljale čarobno po mestih v nižavi, kar se je posebno lepo videlo po mestu Lucern, kamor pridemo kmalu. Nadalje se je čulo živo zvonjenje kravjih zvoncev. Mislili smo od začetka, da se čuje godba, ali pozneje slišalo se je bolj natanko, da so glasovi zvoncev. Imajo namreč v navadi, da so ti zvonci vsi vglaseni drug k drugemu in da se iz tega spaja lepa harmonija, kar močno povečuje lepo okolico. Ti zvonci pa niso vsi majhni, oziroma ene velikosti, ampak so nekateri veliki, da ga ima krava dosti nositi na vratu.

Drugo jutro 3. julija, malo po polnoči, začulo se je pa žvrgolenje po spalnicah, koder so spali drugi, Francozi, Lahi, Nemci in drugi letoviščarji, da je bilo kakor v kakem našem hlevu, koder gnezdi veliko lastavic. Vse je bilo veselo, prepevali so in vriskali, da bi ne mogel spati pozneje več, ako bi bil še tako utrujen. Vstane se pa namreč tukaj zato tako zgodaj, ker pri solnčnem vzhodu je najlepši razgled po dolinah in bližnjih planinah. Ali žal da tega nismo doživeli, kajti zunaj je padal lahek dež. Ker pa je ravno bila nedelja, odšli smo s častitimi gg. duhovni eno uro nazaj proti dolini k mali cerkvi, zidani jako lično in zalo okrašeni, koder so se pozneje darovale slovesne svete maše. Ko se vrnemo nazaj na planino, razsajal je tukaj strašen vihar in snežilo je precej; da pa nismo izpustili kaj v našem načrtu, odšli smo vse eno pogledat planino in umetne pašnike ter živinorejo g. Birgija, kateri se je bil že pripeljal za nami, razkazovat nam vse te zanimivosti. Pomislimo, kaj se more vse doseči. Tako visoko delati umetne pašnike, to je zemljo navoziti od drugod, jo prekopati in pognojiti, kaj pa da mora za to biti kapital, ker z malimi stroški se kaj takega narediti ne da. Pač pa so pozneje dohodki tudi precej večji, kakor pa na zanemarjenih pašnikih. Kako gosta trava raste sedaj na teh pašnikih, okusna ter polna redilnih snovi, ker prej je bila menda trava slaba, paša jako malo vredna, kar presodi lahko vsak umen kmetovalec, ako pogleda le naše travnike, na katerih ni nobene pozornosti opaziti, kaj še le na visoke planine brez vsega oskrbovanja. Švicarji skrbijo bolj za pašnike, kakor mi za travnike. Ko oni zemljo prekopljejo in pognojijo, vsejejo trave nizke in dolgotrajne, katere dajejo živini dosti tečne in zdrave krme. Ti pašniki na Rigiju slovijo daleč na okoli, ker v sebi imajo tudi veliko vrednosti. Zaradi slabega vremena je bila živina ravno v hlevu. V enem hlevu bilo je zopet polno bikov, starih po pol leta in malo več. V drugem pa krave, da gredo na pašo vsak dan, ako vreme ni preslabo. Vprašal bi sedaj marsikdo, kaj da delajo tako visoko na planini z mlekom od vseh krav? Na kratko odgovorjeno, prav nič ne delajo drugega z njim, kakor da ga namolzejo in dajo popiti onim bikom, ki stojijo v prvem hlevu. Iz tega se vidi lahko, da pri taki oskrbi in na vrhu dobri paši živina mora biti popolna pri vseh zahtevah. Za pašnike skrbeti bomo morali tudi mi bolj in polagati več skrbi na nje, da bode mogla vsaj mlada živina bivati po leti na prostem zraku.

Prišel je zopet čas, da se zahvalimo gosp. Birgiju za njegovo prijaznost in trud, katerega je imel z nami, in za pouk, ter ozremo se še enkrat okrog in z Bogom nepozabni nam Rigi, vzlic slabemu vremenu; koliko zlatih spominov si pustil v naših srihi! In zopet je drdrala zobata železnica po drugi strani v dolino proti Vičnavu. Od tod naprej smo se zopet peljali z ladjo po Vierwaldstättischem jezeru proti mestu Lucern. Mesto leži zopet tik ob jezeru, koder stojijo najlepši hoteli, kar se jih je videlo do sedaj. To mesto povečuje jezero, po katerem na vse strani vozijo parniki, ki imajo prometa zlasti v poletnem času s prevažanjem tujcev, katerih se nahaja vse polno po teh krajih. Mesto Lucern je znamenito

seveda že samo na sebi zaradi mogočno sezidanih stavb, ločenih po širokih ulicah, ne pa kakor po nekaterih mestih, koder je glavna ulica malo širja kakor kaka cesta skozi navadno kmečko vas. (Dalje sledi.)

Književnost.

Učni red za krščanski nauk v ljudskih šolah je izšel ravnokar v Bukvarni Jožefovega društva v Celovcu. Izdelali so ga nekateri veroučitelji na ukaz kn. šk. ordinarijata in velja kot uradni učni red. S poštnino vred stane broširan 1 K 20 vin., v polplatno vezan 1 K 50 vin., v platno vezan 1 K 70 vin. Župni uradi smejo za veroučitelje v pastirstvu nabaviti omenjeno knjigo z denarjem iz cerkvene blagajne.

Največja trgovina z oblačilnim blagom v Celovcu.

Zaradi poznejše oddaje trgovine redka prilika: Akoravno se je zadnji čas blago silno podražilo in se bo še veliko podražilo, prodajam od 10. februarja 1910 začenši blaga za več kot 250.000 kron pod tovarniško ceno. Za trgovce in krošnjarje, krojače in šivilje še poseben popust. Prosim za obilni obisk. Z odličnim spoštovanjem

Anton Renko, posestnik,
ogel Kramerjeve ulice in Novi trg v Celovcu.

Kaj je novega po svetu.

Gradec. (Rennerjev zrakoplov.) Pretečeni teden je imel „Mirov“ poročevalec priliko ogledati si novi Rennerjev zrakoplov. Dolg je okoli 45 m, širok pa v premeru okoli 12 m ter izdelan po najnovejšem sistemu. Na zrakoplovu sta dva motorja, vsak s štirimi cilindri, eden na prednji, drugi pa na zadnji strani. Motorji so iz znane velike tovarne iz Chemnica. Dva velika medena bencin-reservoarja hranita rezervni benzin za daljno vožnjo. Štirji propelerji, ki so rarpstreni, povzročajo premikanje in vožnjo zrakoplova. Ker povzroča funkcioniranje motorjev in propelerjev neznošen ropot, tako, da se ni moglo iz daljave na zrakoplovu pogovarjati, je napravljen na zrakoplovu telefon, s katerim se bodo mogli od zadaj naprej in nasprotno pogovarjati in sporazumeti. Zoper eksplozijo in ogenj je čez motorje napravljena steklena zavarovalna strešica. Kakor znano, je nedavno zgorel v bližini Dunaja neki vojaški balon; pred kratkim pa zopet eden Zeppelinovih zrakoplovov. Renner zatrjuje, da bo dosegel višino do 4000 metrov. Zrakoplov je izgotovljen razven nekaj malih popravil, in motorji se še morajo dobro preizkusiti, ker še ne delujejo pravilno in dovolj zanesljivo. Med časom „Herbstmesse“, t. j. od 1. do 9. oktobra t. l., bodo Rennerji napravljali več poizkusnih poletov s svojim novim balonom, kateremu so dali ime „Gradec“. Povelje na zrakoplovu ima oče Renner, vožnjo pa prevzame njegov sinov. Pripomniti je še treba, da se da zrakoplov poljubno voditi. Ako se bodo v Gradcu poizkusili dobro obnesli, nameravajo potem Rennerji napraviti za gotov honorar vožnjo iz Gradca čez Semmering na Dunaj. Rennerja stane zrakoplov okoli 180.000 K.

Za cenjene konzumente žitnih kavni vrst je gotovo razveseljiva istinitost, da je najboljša žitna kava, Frankova Perl-ržena kava, z znamko „Perlro“, od splošne draginje ostala nezadeta. — Frankova Perl-rž, z znamko „Perlro“, se dobiva v vsaki prodajalni po poprejšnjih cenah v 1/2, 1/4 in 1/8 kg. zavojih. — V interesu dobrega okusa njene kave pijače se častitim gospodinjam nujno priporoča, da vedno le originalne zavoje „Frankove Perlro“ s tovarniško znamko „kavni mlinček“ sprejemajo. — Drugače prirejeni zavoji, kakor nezavite odvagane žitne vrste, ne vsebujejo nikdar te fine kakovosti.

Azijska kolera na Hrvaškem. V Vukovaru je 18. kimavca obolel kočijaž Imbro Knežek, 42 let star, z znaki kolere, ki je umrl. Dejekte so poslali v Zagreb, kjer se je potom bakterijološke preiskave dognalo, da je umrl na kolero. Vlada je takoj brzojavno obvestila oblasti, da ukrenejo potrebno, da se bolezen ne razširi ter je izdala obširne odredbe za celo Hrvatsko. Drugi dan po Knežekovi smrti pa je obolelo v Vukovaru 11letno dekle, Terezija Fabri, ki je stanovala v isti hiši kot Knežek. Dognalo se je, da sta Knežek in Fabri pila vodo iz Donave, ki je okužena s kolernimi bacili. Na kolero je umrla v Vukovaru tudi Eva Valeri, soproga poštarja. Iz Dalja poročajo, da je tudi tam en slučaj kolere.

Najodličnejše živilo za zdrave in slabotne, v razvitku zaostale otroke vsake starosti. Pospešuje tvoritev mišic in kosti, zabranjuje in odstranjuje kakor nobeno drugo sredstvo drisko, bljevanje, črevesni katar itd.

Padavica. Za velikanski napredek v borbi proti najhujšim, do sedaj neozdravljivim boleznim se imamo zahvaliti neumornemu trudu in izumitvam slavnih zdravnikov in raziskovalcev narave. Še pred kratkim je obrnil naše pozornost profesor Ehrlich s slovečo izumitvijo krvnega serum. Samo padavica, ta najzavratnejša vseh bolezni, je kljubovala dosedaj vsem zdravilnim poizkusom. Sedaj je tudi na tem polju zaznamovati vesel pojav. Neumornemu trudu budimpeškega specialista zdravnika dr. Aleksandra B. Szabó se je posrečilo način zdravljenja padavice, kojega uspehi naravnost presenečajo in so pridobili izumitelju v zdravljenju padavice zelo dober glas. Dr. Szabó (Budimpešta V. Grosse Kronengasse 18) odgovarja drage volje na vprašanja, ki jih stavijo bolniki ali njihovi domačini.

Rojaki, spominjajte se podljubelskega „Delavskega doma“.

Tržne cene v Celovcu

24. kimavca 1910 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)		
	od		do		K	v	
	K	v	K	v			
Pšenica	—	—	—	—	—	—	
Rž	18	34	20	33	11	60	
Ječmen	—	—	—	—	—	—	
Ajda	—	—	—	—	—	—	
Oves	15	—	16	50	5	63	
Proso	—	—	—	—	—	—	
Pšeno	—	—	28	57	18	—	
Turščica	—	—	16	36	9	—	
Leča	—	—	—	—	—	—	
Fizola rdeča	—	—	19	35	12	—	
Repica (krompir)	—	—	6	22	2	80	
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—	
Seno, sladko	—	—	—	—	—	—	
„ kislo	3	—	6	—	—	—	
Slama	3	—	4	20	—	—	
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	—	—	
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—	
Mleko, 1 liter	—	24	—	26			
Smetana, 1 „	—	60	1	20			
Maslo (goveje) 1 kg	3	—	3	20			
Surovo maslo (putar), 1 „	3	—	3	60			
Slanina (špeh), povoj., 1 „	2	40	2	60			
„ surova, 1 „	2	—	2	10			
Svinjska mast 1 „	2	10	2	20			
Jajca, 1 par	—	18	—	20			
Piščeta, 1 „	2	—	2	40			
Race	4	—	4	60			
Kopuni, 1 „	—	—	—	—			
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	60			
30 „ „ mehka, 1 „	2	70	3	—			
Ž i v i n a	Počrez		100 kilogramov		Prignalo	Prodalo	
			žive vage				zaklana
	od	do	od	do			
		v k r o n a h					
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	485	—	88	182	8	8	
„ za vožnjo	410	480	—	—	19	7	
Junci	318	350	—	—	7	5	
Krave	260	482	—	—	62	27	
Telice	224	—	76	—	2	1	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	
Praseta, plemena	14	74	—	—	276	204	
Ovce	—	—	—	—	—	—	

V lepem kraju na Spodnjem Koroškem se

proda hiša

z vso opravo in gospodarskimi poslopji, njivami in travniki ter gozdom (14 parcel) za ceno 24.000 kron. — Naslov pove: Upravišтво „Mira“.

Namesto 40 K, samo 6 K.

Vos divjega kozla

podoben jelenovemu vosu, nov, zelo lep, 16 centimetrov dolge, fine, tanke dlake v lepem starosrebrnem tulcu z lovskim križem, vse skupaj samo 6 K.—; ivjasti lasci zajamčeno pristni (prigodni kup) razpošilja po povzetju vezavec vosov

Fenichel,

Dunaj, IX., Altmüttergasse 3/VII.

Hranilne vloge

se obrestujejo po 5%.
Izdaja hranilnih znamk.

Avstr. hranilno, kreditno in stavbeno društvo

reg. zadr. z omej. por.
Centrala Dunaj, VI., Theobaldgasse 4.

Državna
kontrola.

Domači hranilniki

se oddajajo brezplačno.

V Narodni šoli
v št. Jakobu v Rožu na Koroškem
imajo čč. šolske sestre
internat za dekleta.

Gojenke se učijo in vadijo v vseh **žen-
skih ročnih delih**, kakor tudi v kuhinji
in perilnici.

Tudi se sprejemajo na **stanovanje in
hrano šolarice** za ondotno trirazredno
ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom.

Vzgojišče za deklice
(Internat)

čč. šolskih sester v Narodni šoli
družbe sv. Cirila in Metoda
v Velikovecu

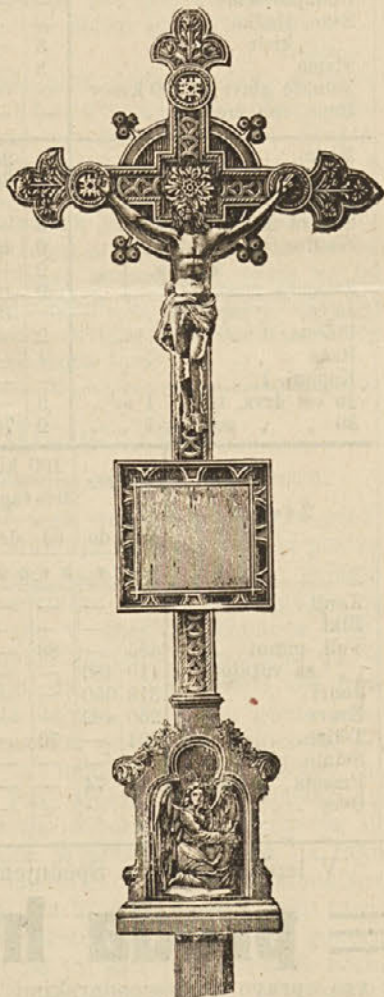
se priporoča p. n. slovenskim staršem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; ozira
se posebno na pouk v ženskih ročnih delih.
Šolsko leto se začne dne 4. novembra t. l.
Plačila 24 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč.
šolskim sestram v Velikovecu na Koroškem.

Spominjajte se umrlih!

Trpežno pozlačeni nagrobni križi z zlatimi napisi, kakor tudi
kameni za križe in vsa druga železnina, kupuje se po nizki ceni v
trgovini z železnino **Franc Sadnikar, Celovec**,
Burgasse št. 7 (zraven Hotel Moser).

Loterijske številke 24. sept. 1910:

Trst	23	50	8	3	76
Linc	30	82	50	33	51

! Slovensko podjetje !

Franc Souvan sin

Ljubljana, Mestni trg št. 22 in 23

Tiskana in tkana bombaževina

Bela in rjava kotenina

Domače in angleško sukno

Francoska svila

Modno blago iz prvih tvornic

Najboljše češko platno

Popolne opreme za neveste

Oprave za hotele in stanovanja

Največja zaloga preprog

Solidna postrežba!

Nizke cene!

Nakup lesa.

Smrekov in mecesnov les, podrt ali nepodrt, naj-
manj od 500 festmetrov naprej, ravnotako večje partije ste-
sanega **stavnega lesa** se kupijo naravnost od posest-
nikov gozdov proti plači v gotovini. Oglase z naznanilom
cene in količine na naslov: „Postfach 56“, Celovec.
Vplivno posredovanje se želi.

Louske puške

vseh sestav, priznano
delo prve vrste, z
najboljšim strelnim
učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Zakupna oddaja.

Gospodarstvo v deželni deski vpisane graj-
ščine Kollhof v bližini Velikovca (11 ha njiv,
11 ha travnikov 326 ha pašnikov, 240 ha sad-
nega vrta z čez 200 drevesci, večinoma zlahtno
sadje, z zdravim prostornim stanovanjem in zelo
lepim velikim hlevom) posebno pripravno za mle-
karstvo, seo dda s 1. aprilom 1911 na novo
v zakup. Ponudbe naj se vpošljejo čim preje
na pl. Mayrhoferjevo grajščinsko oskrbnitvo
na Kollhofu, pošta Velikovec.

Rupujte vžigalice v korist obmejnih
Slovencev!

Naslov: „Gospodarska zveza“ v Ljubljani.

Glavni pogoj telesnega zdravja

je popolna prebava vseh
redilnih snovi.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli
skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljanje pospešujočo
in lahko odvajajočo domače zdravilo, ki ublaži in odstrani
znane posledice nezmerne, slabe diete, prehlajenja in zopre-
nega zaprtja, na pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvorite
kislin ter krče je dr. Rose balzam za že-
lodec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže
imajo postavno de-
ponovano varstveno znamko.

GLAVNA ZALOGA: **LEKARNA**

B. FRAGNER-ja, c. in kr. dvornega
dobavitelja,

„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,
vokal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Proti naprej vpo-
šiljati K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.80 velika
steklenica, za K 4.70 dve veliki steklenici, za K 8.— štiri ve-
like steklenice, za K 22.— 14 velikih steklenic poštne prosto
na vse postaje avstro-ogrske monarhije.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.

Dobro posestvo naprodaj v Krotki vasi št. 9,
pošta Vetrin pri Ce-
lovcu. Obsega 22 orolov. Več pove posestnik.

Edina slovenska kislavoda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med
najboljšimi planinskimi kislavodami, je

izborna zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za
želodčni krč, zaprtje, bolezni v ledvicah in me-
hurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška
slatina ni le izborna zdravilna, temveč je tudi
osvežujoča

namizna kislavoda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi
v Inomestu 1896 in na higijenični razstavi na
Dunaju 1899.

Naroča se pri oskrbnitvi Tolstovrške
slatine, pošta Guštanj (Koroško), kjer se dobe
tudi ceniki in prospekti.

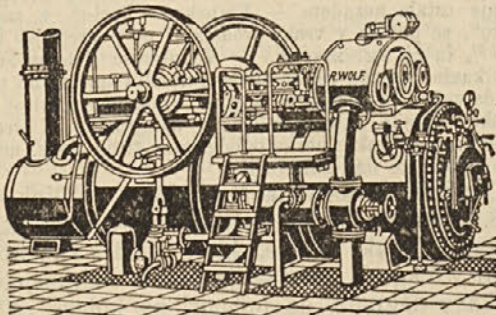
Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovenci! Zahtevajte povsod le Tolstovrško
slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le
edino slovensko kislavodo.

Linc 1909: Zlata kolajna; najvišje odlikovanje.

R. WOLF

**Magdeburg-
Buckau.**

Filialka Dunaj, Dunaj, III., Heumarkt št. 21.

Premakljivi in nepremakljivi polnoprni in patentovani

vročeparni lokomobili

z 10 do 800 konjskimi silami.

Najbolj gospodarsk, trpežen in zanesljiv gonilen stroj
za vse vrste delovanja v industriji in poljedelstvu.

Vseh izdelkov nad 650.000 PS.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 5.000.000.
Rezervni fond K 450.000.

Kolodvorska cesta šte. 27.

Zamenjuje in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje
srečke proti kurzni izgubi.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu,
Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest zrebanj na leto. Glavni dobiček
300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom.
Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve zrebanji na
leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vpla-
čevanje po K 10.— za komad.
Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Denarne vloge
obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge
do dne vzdiga.